

Ár 2025, mánudaginn 5. maí 2025 er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Íris Björk Hreinsdóttir formaður, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Ásgeir Helgi Jóhannsson, Magnús Fannar Sigurhansson og Hrannar Jónsson

Fyrir er tekið **mál nr. 14/2024**:

Málkotsaðili M
gegn
Fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni með tölvupósti 22. maí 2024 með kvörtun sóknaraðila, dags. sama dag. Með tölvupósti nefndarinnar 5. júní 2024 var kvörtunin send varnaraðila og varnaraðila gefinn kostur á að tjá sig um kvörtunina og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dags 14. júní 2024. Var bréfið sent sóknaraðila, með tölvupósti nefndarinnar 18. júní 2024, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Engar athugasemdir bárust frá sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 28. apríl og 5. maí 2025.

II.

Málsatvik.

Með bréfi dags 16. maí 2024 sagði varnaraðila upp viðskiptasambandi við sóknaraðila samkvæmt 14. gr. almennra viðskiptaskilmála bankans. Tilgreind ástæða uppsagnarinnar var sú að endurmat varnaraðila á áhættu tengdri viðskiptasambandinu í skilningi laga nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, hafi leitt til þeirrar niðurstöðu að í viðskiptasambandinu fælist meiri áhætta en varnaraðili væri reiðubúinn að taka.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að varnaraðila verði gert að afturkalla ákvörðun dags. 16. maí 2024 um uppsögn viðskiptasambands varnaraðila og sóknaraðila og að varnaraðila verði gert að heimila sóknaraðila að eiga bankaviðskipti hjá varnaraðila.

Sóknaraðili gerir að varakröfu sinni að bankinn semji við sig um hæfilegar mánaðarlegar greiðslur vegna yfirdráttarskuldar og kreditkortareikninga við bankann og dragi til baka að setja áðurnefndar skuldir í löginnheimtu.

Sóknaraðili byggir kröfur sínar ekki á frekari gögnum, upplýsingum eða lagarökum, en vísar til þess að uppsögn á viðskiptum hafi verið fyrirvaralaus, án ítarlegra útskýringa og án þess að hafa átt kost á því sjálfur að sjá þær upplýsingar sem fyrir liggja hjá bankanum um orsök slita á viðskiptasambandi.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfum sóknaraðili verði vísað frá nefndinni en til vara að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili telur að skilyrði samþykktar nefndarinnar til meðferðar málsins ekki uppfyllt og vísar þar m.a. til b-liðar 1. mgr. 4. gr. samþykktanna um að nefndin fjalli ekki um kröfu viðskiptamanns sem ekki verði metin til fjár.

Varnaraðili telur jafnframt að sé horft til 3. gr. samþykktar nefndarinnar þá sé ekki lengur um að ræða viðskiptasamband á milli aðila þar sem því hafi verið sagt upp með vísan til 14. gr. almennra viðskiptaskilmála bankans.

Varnaraðili bendir á að hann framkvæmi reglulega áhættumat á sérhverjum viðskiptavini í samræmi við lög nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Við matið leggi varnaraðili heildstætt mat á áhættu af viðskiptasambandi út frá ýmsum ólíkum þáttum, í samræmi við 5. gr. reglugerðar nr. 745/2019 um áreiðanleikakönnun vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Í þeim tilvikum þar sem niðurstaðan er sú að viðskiptasamband feli í sér áhættu umfram vilja bankans þá kann varnaraðili að grípa til þess úrræðis að takmarka eða loka fyrir frekari viðskipti, líkt og raunin var í tilviki sóknaraðila. Varnaraðili rekur jafnframt í svörum sínum mikilvægi aðgerða gegn peningabætti fyrir fjármálakerfið og samfélagið í heild og hvernig það endurspeglast í lagakröfum þeim sem nú gilda. Aðgerð sú sem beitt var í máli þessu sé bæði lögleg og rökrétt afleiðing af þeim ríku kröfum sem gerðar eru til fjármálafyrirtækja til að koma í veg fyrir peningabætti.

Að lokum telur varnaraðili rétt að fram komi að sóknaraðili eigi ekki rétt á gögnum og upplýsingum um ástæður uppsagnar viðskiptasambandsins eða afhendingu gagna sem liggja að baki ákvörðuninni. Varnaraðili bendir á að verklag hans í þessum efnum sé trúnaðarmál, enda væri aukin hætta á því að eftirlitið myndi bera minni

árangur ef það væri upplýst hvaða þættir gætu hagrætt upplýsingum til að komast hjá því að vekja eftirtekt, ef aðferðafræði væri þekkt.

V.

Niðurstaða.

Óumdeilt er að áður nefnt bréf barst sóknaraðili þann 16. maí 2024 þar sem varnaraðili sagði upp viðskiptasambandi á grundvelli 14. gr. almennra viðskiptaskilmála bankans.

Aðalkrafa sóknaraðili felst í því að varnaraðili afturkalli ákvörðun dags. 16. maí 2024 um uppsögn viðskiptasambands varnaraðila og sóknaraðila og að varnaraðila verði gert að heimila sóknaraðila að eiga bankaviðskipti hjá varnaraðila. Ágreiningur málsaðila hvað þetta varðar lýtur því að ákvörðun varnaraðila um uppsögn viðskiptasambands við sóknaraðila samkvæmt 14. gr. almennra viðskiptaskilmála varnaraðila. Ákvörðun varnaraðila var tekin í kjölfar endurmats á áhættu tengdri viðskiptasambandinu í skilningi laga nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Varnaraðili krefst frávísunar þessa hluta málsins á þeim grunni að málatilbúnaður sóknaraðila uppfylli ekki skilyrði til meðferðar fyrir nefndinni með vísan til 3. gr. og b. liðar 4. gr. samþykktar Úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Í 3. gr. samþykktar nefndarinnar kemur fram að nefndin taki til meðferðar mál sem varða réttarágreining milli seljanda annars vegar og viðskiptamanns hins vegar í tengslum við kaup á fjármálaþjónustu, enda sé til staðar samningssamband á milli aðila. Byggir varnaraðili á því að vísa beri kröfum sóknaraðila frá á þeim grundvelli að ekki sé lengur um samningssamband að ræða á milli aðila í ljósi uppsagnar viðskiptasambandsins. Þar sem rekja má ágreining sóknaraðila og varnaraðila til samningssambands sem áður var til staðar á milli aðila og ennþá sérstaklega þar sem það ríkir virkt skuldarsamband þeirra á milli telur nefndin ekki grundvöll til frávísunar málsins byggt á 3. gr. samþykktar nefndarinnar.

Í b. lið. 4. gr. samþykktar nefndarinnar kemur fram að nefndin fjalli ekki um kröfu viðskiptamanns sem ekki verður metin til fjár. Varnaraðili telur að í aðalkröfu kvörtunar sóknaraðila til nefndarinnar sé hvorki að finna fjárhæð kröfu né annað sem gefi til kynna að uppsögn varnaraðila hafi valdið sóknaraðila fjárhagslegu tjóni. Sóknaraðili vísar í því sambandi til þess að í b. lið. 4. gr. samþykktanna sé ekki áskilið að sóknaraðili þurfi að krefjast greiðslu fjár eða annara verðmæta. Fallist er á framangreind rök varnaraðila þar sem engin bein fjárkrafa er sett fram á hendur varnaraðila, og verður krafa sóknaraðila, eins og hún er sett fram, ekki metin til fjár. Þar að auki bárust engin frekari gögn eða upplýsingar frá sóknaraðila þegar honum var boðið að koma fram frekari athugasemdum. Af þeim sökum telur nefndin

óhjákvæmilegt að vísa kröfum sóknaraðila frá úrskurðarnefndinni með vísan til b-liðar 4. gr. samþykktar nefndarinnar.

Varakrafa sóknaraðila lýtur að því að sóknaraðili semji um hæfilegar mánaðarlegar greiðslur vegna yfirdráttarskuldar og kreditkortareikninga og dragi til baka að setja skuldir í löginneheimtu. Í svörum varnaraðila kemur fram að yfirdráttarskuld sóknaraðila sé í lögfræðinneheimtu og hann hafi verið hvattur til þess að semja um uppgjör við varnaraðila. Jafnframt kemur fram að sóknaraðila standi til að mynda til boða að gera samkomulag við bankann um að greiða upp skuldina með mánaðarlegum greiðslum til allt að 12 mánaða. Engar athugasemdir bárust frá sóknaraðila hvað framangreint varðar og verður því að telja óumdeilt að varnaraðili hafi ekki hafnað kröfum um að semja um skuldir, heldur þvert á móti hafi sóknaraðila staðið til boða að semja um greiðslur við varnaraðila. Þegar af þeim ástæðum er varakröfu sóknaraðila vísað frá á grundvelli 2. mgr. 4. gr. samþykktar nefndarinnar þar sem hún uppfyllir ekki skilyrði 1. málslíðar framangreindrar greinar um að seljandi hafi hafnað kröfu viðskiptamanns.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila M á hendur varnaraðila F er vísað frá nefndinni.

Reykjavík, 5. maí 2025.
rafræn undirritun

Íris Björk Hreinsdóttir

Hrannar Jónsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Magnús Fannar Sigurhansson

Ásgeir Helgi Jóhannsson